



## ENNETUS JA KOGUKONNATÖÖ

Lastekaitsetöötajate I koolitusmoodul

**Sihtgrupp:** kohalike omavalitsuste, maavalitsuste ja Sotsiaalkindlustusameti lastekaitsetöötajad ning nende ülesandeid täitvad sotsiaaltöötajad.

**Eesmärk:** koolitusel osalenu mõistab ennetustöö aluseid lastekaitsetöös.

### 7. september

09.30 – 10.00 *Registreerimine ja hommikukohv.*

10.00 – 11.30 Lastekaitsetöö eesmärk ja väärtus: lapse heaolu ja areng. Lapsekeskne lähenemine. Perekkond kui oluline kasvukeskkond, ümbritseva keskkonna mõju lapsele.

11.30 – 11.45 *Kohvipaus.*

11.45 – 13.15 Teema jätkub.

13.15 – 13.45 *Lõuna.*

13.45 – 15.15 Hooliva kogukonna tegevusmudel ja selle käivitamise kogemused (Omanäolise Kooli Arenduskeskus). Sotsioökoloogiline süsteemiteooria võrgustikutöös.

15.15 – 15.30 *Kohvipaus.*

15.30 – 17.00 Kogukonnapõhise võrgustikutöö eesmärgistamine, võrgustikutöö müüdid.

### 8. september

08.30 – 09.00 *Registreerimine ja hommikukohv.*

09.00 – 10.30 Ennetavate sekkumiste tasandid. Mis on tõenduspõhine lähenemine ja milline on tõenduspõhiste programmide kasu praktikas.

10.30 – 10.45 *Kohvipaus.*

10.45 – 12.15 Laste ja perede olukorra analüüsimine kohalikus omavalitsuses, miks ja kuidas.

12.15 – 12.45 *Lõuna.*

12.45 – 14.15 Kuidas leida andmeid laste ja perede olukorra kohta, kuidas neid tõlgendada.

14.15 – 14.30 *Kohvipaus.*

14.30 – 16.00 Teema jätkub. Päeva lõpetamine ja kokkuvõtete tegemine.

**Iseseisev töö enne koolitust:** kaardistada oma piirkonnas (KOV ja lähiümbrus) olevad lastekaitsevaldkonna koostööpartnerid ja teenusepakkujad. Palume kaardistuse koolitusele kaasa võtta.

**Koolitajad:** Kadri Järv-Mändoja, Ene Velström ja Tiina Merkuljeva.

### Õpiväljundid:

Koolitusel osalenu:

- Väärtustab lapse heaolu ja arengu toetamist, mõistab pere ja keskkonna mõju lapsele.
- Tähtsustab osalemist omavalitsuse laste ja perede heaolu profiili koostamisel ning mõistab tõenduspõhiste sekkumiste kasulikkust.
- Oskab kirjeldada, kuidas kogukonda kaasata laste heaolu tagamiseks piirkonnas.

## Soovituslik materjal:

Lastekaitseseadus. RT I 06.12.2014, 1. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/106122014001>

- § 4 – Lapse heaolu
- § 5 – Lapse õiguste ja heaolu tagamise põhimõtted
- § 6 – Ennetamine
- § 7 – Lapsevanema ja last kasvatava isiku vastutus
- § 8 – Koostöö
- § 15 – Sotsiaalkindlustusameti ülesanded
- § 17 – Kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanded

Uued põhimõtted Lastekaitseseaduses: <http://www.sm.ee/et/uued-pohimotted-lastekaitseseaduses>

Laste ja perede arengukava 2012-2020 (2011). Strateegiline eesmärk nr 3, lk 25-44

Laste ja perede arengukava 2012-2020 (2011). Rahvatervise mudelile tuginev lähenemine ennetustöös, lk 66

Hooliv kogukond. <http://www.ami.ee/hoolivkogukond/>; <https://www.youtube.com/watch?v=--4bDG7robM>

E-juhend kogukondade terviseprojektide planeerimiseks (2015). Tallinna Ülikool

<http://terviseilmajaam.hk.tlu.ee/ilmajaam/>

Laste ja noorte heaolu toetavad tõenduspõhised ennetusprogrammid:

### Vanemlusprogramm "Imelised aastad":

<http://www.tai.ee/et/instituut/koostooprojektid/vanemlusprogramm>

Rajaver, A. (2014). Vanemlusprogramm parandab laste elu ja tulevikuväljavaateid. *Sotsiaaltöö* 6, lk 22-24

[http://www.tai.ee/images/Artiklid/Sotsiaalpoliitika\\_Vanemlusprogramm\\_parandab\\_laste\\_elu.pdf](http://www.tai.ee/images/Artiklid/Sotsiaalpoliitika_Vanemlusprogramm_parandab_laste_elu.pdf)

Kasvandik, L., Edovald, T., Treial, K., Vajakas, K. (2014). "Vanemlusprogrammide Triple P ja Incredible Years süsteemide võrdlev analüüs" [http://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Ministeerium\\_kontaktid/Uuringu\\_ja\\_analuusid/Sotsiaalvaldkond/vanemlusprogrammide\\_vordlev\\_an\\_alueues\\_loppraport.pdf](http://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Ministeerium_kontaktid/Uuringu_ja_analuusid/Sotsiaalvaldkond/vanemlusprogrammide_vordlev_an_alueues_loppraport.pdf)

Muud programmid (valik):

Mitmedimensiooniline pereteraapia: <http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/mitmedimensiooniline-pereteraapia/>

VEPA käitumisoskuste mäng: <http://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis/tervise-edendamine-koolis/koostooprojektid/vepa-mang>

SPIN programm: <http://www.spinprogramm.ee/>

KiVa programm: <http://www.kivaprogram.net/estonia>

Agressiooni Asendamise Treening (AAT). (Aggression Replacement Training – ART). Päris kodulehte ei leidnud.

<http://www.teankoolitus.ee/moodul.php?moodul=CMS&Komponent=NewsFront&f=viewNews&id=1>

EFFEKT programm: <http://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis/tervise-edendamine-koolis/koostooprojektid/efekt>

Kiusamisest vabaks: <http://kiusamisestvabaks.ee/>

Edoald, T. (2015). Tõenduspõhine sekkumine - vaenlane või abimees töös laste ja peredega? *Sotsiaaltöö*, 4, 63-70.

Kasvandik, L., & Treial, K. (14. september 2014). Tõenduspõhised sekkumised laste ja perede valdkonnas. TAI veebiseminar. Perekeskus Sina ja Mina e-koolitused.

Urponen, K., ja Mattila, R. (2013). Tõenduspõhise praktika võimalused sotsiaaltöös. *Sotsiaaltöö*, 1, 20-4.

Edoald, T. (2012). Tõenduspõhised sekkumised: investeerimine lastesse ja peredesse. Riskilaste konverents 3.oktoober 2012. Ettekande slaidid.

Edoald, T. (2011). Ennetusöö ja tõenduspõhised sekkumised laste ja perede arengukava kontekstis. *Sotsiaaltöö*, 4, 8-11.

Sotsiaalkindlustusameti kodulehel asuv Eestis olemasolevate tõenduspõhiste sekkumiste kaardistus:

<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/ennetus/>

Tõenduspõhised programmid noortele, nt Blueprints for Healthy Youth Development:  
<http://www.blueprintsprograms.com/criteria>

Kohaliku omavalitsuse ja maakonna terviseprofili koostamine. Juhised. (2010). Tervise Arengu Instituut  
[https://intra.tai.ee/images/prints/documents/13015568308\\_Kohaliku\\_omavalitsuse\\_ja\\_maakonna\\_terviseprofili\\_koostamine\\_est.pdf](https://intra.tai.ee/images/prints/documents/13015568308_Kohaliku_omavalitsuse_ja_maakonna_terviseprofili_koostamine_est.pdf)

*Soovituslik materjal, kuid koostamisel on laste ja perede heaolu profiili koostamise juhendmaterjal.*

Abivahendid terviseprofili koostamiseks: <http://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/tervise-edendamine-paikkonnas/paikkonna-terviseprofil/abimaterjalid-terviseprofili-koostamiseks>

*Sama kommentaar, mis eelmisel.*

Tervise ja heaolu uuringute läbiviimine paikkonnas. (2012). Tervise Arengu Instituut  
[http://www.terviseinfo.ee/et/truekised?filter\\_catid=23&filter\\_year=2012&filter\\_typeid=4&filter\\_pubid=1&filter\\_languageid=3&filter=Tervise+ja+heaolu+uuringu&limit=5&filter\\_order=p.publish\\_year&filter\\_order\\_Dir=DESC](http://www.terviseinfo.ee/et/truekised?filter_catid=23&filter_year=2012&filter_typeid=4&filter_pubid=1&filter_languageid=3&filter=Tervise+ja+heaolu+uuringu&limit=5&filter_order=p.publish_year&filter_order_Dir=DESC)

Valminud terviseprofiilid: <http://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/tervise-edendamine-paikkonnas/paikkonna-terviseprofil/valminud-terviseprofiilid>